

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2016 vasaris Nr.82

Vasario 16-oji 2015 m.

Kviečiame visus švęsti Vasario 16-ąją!

*Skelbiama tradicinė akcija
„Gražiausios spalvos trys“.*

Iki vasario 14 dienos kviečiame kiekvienoje gatvėje sukurti šventinį akcentą – trispalvį medį (vėliavos spalvos) ir visiems gatvės gyventojams prie jo nusifotografuoti. Dalyvavusių laukia prizai, kurie bus įteikti minėjimo metu.

Vasario mėnesio jubiliejai Sveikiname!

*50 metų jubiliejų švenčia Valdemaras Tamošiūnas iš
Vilkablaudzės kaimo;*

*60 metų sukaktį pažymi Rimantas Šeduikis iš Tauragnų
ir Danutė Mameniškienė iš Klykių;*

70 metų sukanka Antanui Markevičiui iš Klykių;

75 metų sukaktį švenčia tauragniškę Janina

*Stundžienė, Leokadija Lebedevienė ir
Vitalija Gurkšnienė iš Žiezdrių kaimo;*

80 metų sukanka Juozapui Židoniui iš Nečioniškio;

*90 metų jubiliejaus sulaukė Stefanija Stundžienė
iš Maleckazemio kaimo.*

KVIEČIAME

Vasario 27 d. 17 val. Anykščių kultūros centro teatro spektaklis „Emigrantai“ (režisierius Jonas Buziliauskas).

Spektaklis nagrinėja skaudžią ir jautrią emigracijos temą. Tai šiek tiek graudi ir kartu linksma istorija apie du

15 dieną 18 val. visi renkamės Kultūros namuose. Kviečiame ateiti pasipuošus bent vienu vėliavos spalvos drabužiu ar detale.

Po oficialiosios dalies Jums koncertuos grupė „el Fuego“.

Švęskime kartu!

žmones, atsitiktinai susitikusius užsienyje. Vienas iš jų intelektualas, į viską žiūrintis filosofo akimis, kitas – paprastas darbininkas, svajojantis turtingai gyventi. Abu jie siekia savų tikslų. Kūrinys neduoda žiūrovams atsakymo, kaip reikia gyventi, bet suteikia galimybę kiekvienam bent akimirka pamatyti save iš šalies, viename ar kitame personaže atrasti sau kažką pažįstamo.

Bilieto kaina – 2 Eur; Spektaklio dieną – 2,50 Eur.

Bilietai jau parduodami.

Bronė Juknevičienė

Pastebėjimai emigracijos ir imigracijos tema

Kada tenka su kuo nors kalbėtis apie „politiką“, žinoma, pirmiausia kalbamės apie emigraciją ir pabėgėlius iš musulmoniškų kraštų. Apie pabėgėlius šį kartą nekalbėsiu, o kas dėl pirmos temos, tai aš visada pasidžiaugiu, kad į Tauragnus jau sugrįžo kelios jaunos šeimos, nesvarbu, kad kai kurios renkasi Uteną, bet vis tiek sugrįžo. Ir kaip tyčia internete radau įdomių straipsnių būtent šia tema. Viešojoje erdvėje paskleistas šešių partijų išipareigojimas pasiekti, jog 2025 m. Lietuvoje gyventų 3,5 mln. žmonių. Žinoma, maštykime pozityviai, būkime optimistai, ir vėl galėsime džiaugsmingai dainuoti Mikutavičiaus dainą „Trys milijonai“! Tačiau skaičiai ir tyrimų duomenys sako visai ką kita. DELFI portale perskaičiau Vytauto Didžiojo universiteto Demografinių tyrimų centro vadovės profesorės Vlado Stankūnienės straipsnį šia tema. Ji teigia, kad „nuo 2012-ųjų Lietuvoje gyvena mažiau nei 3 mln. žmonių (Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. pradžioje šalis turėjo 2,89 mln. gyventojų). Pernai jų sumažėjo net 32,7 tūkst. (1,1 proc.)“. Prof. V. Stankūnienės nuomone, emigracija tebėra pagrindine priežastimi dėl vykstančio Lietuvos gyventojų skaičiaus mažėjimo. „Pagal oficialius statistinius duomenis per pastarąjį ketvirtį amžiaus iš Lietuvos emigravo apie 840 tūkst. žmonių. Dėl neigiamo skirtumo tarp emigracijos ir imigracijos gyventojų sumažėjo daugiau nei 620 tūkstančiais. 1990–2015 m. kasmet iš Lietuvos emigravo daugiau nei 30 tūkst. žmonių, o gyventojų skaičius dėl migracijos kasmet mažėjo maždaug 24 tūkst. Pagal jau turimus, nors dar išankstinius statistinius duomenis, matome, kad 2015-aisiais labai suintensyvėjo vyrų emigracija ir labiausiai jaunų, ypač 20–24 metų amžiaus grupės. Imigracijos apimtys dėl didėjančios grįžtamosios migracijos nuo 2011 m. augo: nuo 5,2 tūkst. (2010) iki 24,3 tūkst. (2014). Grįžtamoji migracija 2014 m. sudarė 80,4 proc. imigracijos. Pernai imigravo 23,6 tūkst. žmonių“. Taigi emigruoja žymiai daugiau žmonių, negu grįžta atgal.

Skaičiai skaičiais, o aš kalbinu **Salliją ir Rimvydą Deveikius**, prieš keletą metų

sugrįžusius atgal. Gal tai, ką perskaitysit, Jus nustebins, gal nesutiksit ir norėsit prieštarauti, bet Sallija ir Rimvydas dalijasi savo patirtimi. Kol kalbėjomės, jie ne vieną kartą pabrėžė, kad tai **jų** nuomonė, **jie** susidūrė su tokiais dalykais ten, kur gyveno. Pirmiausia pasakoja Rimvydas.

„Išvažiavau 1997 m. sausio 14 d. su siuntimu iš tuometinės Utenos apskrities Norvegijoje mokytis ekologiško ūkininkavimo, grįžau liepos 14 d. Su manimi mokėsi žmogus, kurio brolis dirbo Danijoje, jis man jau oro uoste, tik grįžus, pasiūlė ten padirbėti. Pagalvojau, kodėl gi ne? Norvegijoje viskas buvo labai gerai, mokslai ir praktika sekėsi, viskas labai tiko. Mokiausi anglų kalba.

Į Daniją pirmiausia išvažiavau 3 mėnesiams. Vairavau bulvių kombainą. Žiemą praleidau Lietuvoje, o pavasarį vėl išvažiavau į Daniją, tik į kitą fermą, vėl sėdau už bulvių kombaino vairo. Tik nebuvo kuo džiaugtis – už 5 mėnesius taip ir nesumokėjo tiek, kiek žadėjo. Danas – tai žmogus, kuriuo mažiausiai gali pasitikėti. Sako, kad lenkai apgaudinėja, bet jie tiek neapgaus, kiek danai. Skirtumas tik toks, kad danas apgaudamas žiūri į akis ir šypsosi.

Perejau į kitą fermą, vėliau dar į kitą, prie didesnio miesto. Ten jau buvo gerai, buvo galima normaliai dirbti. Darbo valandos ilgos, bet ir atlyginimas geras. Kur bedirbčiau, darbo vietą susirasdavau pats, be tarpininkų, nes jiems sumoki daug pinigų, o nieko gero negauni. Lengva nebuvo, darbą pradėdavau penktą rytę, o baigdavau pirmą nakties. Net nestoji pietauti, maistą atveža ir valgai važiuojančiam traktoriuj. Per dvi savaites turi suarti 200 ha. Aš dirbdavau nuo penkių, bet važiuodamas šeiminką jau matydavau laukuose. Jis dirbdavo dvigubai sunkiau. Todėl man juokinga klausytis mūsų ūkininkų, kaip jiems sunku. Ten dirba žymiai daugiau ir sunkiau. Tik niekas tuo nesiskundžia. Pas mus žmonės 17 val. jau nori būti namuose. Dirbau viską: laukuose visi įmanomi darbai su traktoriais, kombainais, ekskavatoriais. Vyko daug statybų, nes fermos plečiamos, reikėjo sukurti įvairiausias pertvaras, perėjimus ir pan. Remontuoti reikėjo, nes karvės labai didelės, išlaužydavo. Labai viskas automatizuota, bet ir automatai lūžta, reikia taisyti. Ūkyje buvo daug technikos, kurią reikėjo prižiūrėti. Gal net daugiau mechaniku dirbdavau. Fermeris turėjo tris fermas, dvejose laikė apie 280 karvių, 600–700 kiaulių, mėsinius veršius. Trečioje fermoje buvo technikos angariai. Žemės – 220 ha. Visą ūkį prižiūrėjom mes su žmona, ji melžė karves ir pats fermeris.

Tie šešeri metai buvo vieni geriausių metų Danijoje. Tiesa, dar buvo gerai, kai mokiausi ketverius metus mechaniku ir dirbau firmoje. 16 val. rankas nusiplauni ir namo. Bet jei pasilieki nors 10 min. po darbo, jau moka už viršvalandžius. Ir dar su priedais. 2 val. viršvalandžių – 30 procentų priedas ir valandinis atlyginimas. Šeštadienį vien už tai, kad iškviečia, moka 250 kronų ir 200 procentų valandinį užmokestį. 162 kronos už valandą, vadinasi gauni 324 kronas. Kol mokiausi, gaudavau 99 kronas, vėliau 136 kronas už valandą (7,5 kronos – 1 euras)

Rimvydui paklūsta įvairi technika

Bet atėjo krizė, ir ta firma bankrutavo. Su vienu danu atsidariau savo firmą. Prekių, siuntų vežiojimas. Pirmus metus dirbau nuo 21 val. vakaro iki 20 val. vakaro. Nesunku paskaičiuoti, kiek likdavo laisvo laiko. Gerus metus šitaip. Po metų jau nuo 5 val. ryto iki 9 val. vakaro. Dar po poros metų jau samdžiau vairuotojus, o pats dirbau savo servise. Tada jau dirbau nuo 8 val. ryto ir iki 22 val. vakaro, ir taip visą savaitę. Pinigų užteko, bet buvo apgavysčių – pasirašiau sutartis, pagal kurias labai brangiai teko sumokėti už telefoną (už 9 mėnesius 54 000 kronų), už internetinę svetainę per 5 metus sumokėjau 50 000. Tai labai labai daug. Ten tokie dalykai labai dažni. O dar vagys... Vienas mano servisas savų, lietuvių, per naktį buvo apvogtas visiškai, net grindys iššluotos. Teko startuoti iš naujo. Vienas mano vairuotojas užsimušė darbo metu. Jį, bedarbi, įdarbino pas mane valdžia, bet neapdraudė. Kai žuvo, iš valstybės jo šeima nieko negavo. Padėjau aš, padengiau laidojimo išlaidas. Aš taip *variau*, o kaimynai sėdėjo *ant pašalpy*, bet sau galėjo leisti vos ne tą patį.

Valstybei atiduodavau 60 procentų mokesčių: savivaldybei, visokie draudimai, sveikatos, mašinų, civilinės atsakomybės ir t. t. Kažkada paskaičiavau, kad man iš uždirbto 1000 likdavo 30. Privatūs asmenys moka žymiai mažiau mokesčių, bet jei esi firmos savininkas, moki labai labai daug, net 5 kartus daugiau, ir pelno mokesčius moki į priekį, net nežinodamas, kiek pelno turėsi, o gal visai neturėsi. Jie labai optimistiškai apskaičiuoja, kad tavo firmai labai gerai seksis. Jei atidarei įmonę, jau po trijų dienų ateina prašymas sumokėti kokius 8000 kronų.

Grįžom dėl maisto, oro, klimato, vaikų, dėl trumpesnių darbo valandų. Ten nėra rūkytų gaminių, nėra jokių kavinių ar valgyklų, kur galėtum gauti paprasto maisto, pavyzdžiui, sriubos. Tik kažkokia mirkyto maisto imitacija ir picos, kebabai, bulvytės fri. Net vaikų darželiuose vaikai valgo sumuštinis kiekvienas iš savo dėžutės.

Mes gyvenom tokioj vietovėj, saloj, kur tik karvės ir kiaulės. Aišku, prie didesnių miestų fermų nėra, nėra ir to dvoko. O pas mus kvapas buvo nežmoniškas. Nuo amoniako smarvės galvos skausmas nepraeidavo. Įsivaizduokit, kad tokioj vietovėj kaip Tauragnai būtų fermos su 10 000 kiaulių. Gerai, kad Lietuvoj uždarinėja danų kiaulių fermas. Jei danai čia

atidarys tokias kiaulių fermas kaip pas save, lietuviams teks emigruoti.

Mūsų krašte buvo daug tuščių fermų, buvo kur apsigyventi, tai ir privažiavo vagių iš Lietuvos. Ir atsitiko taip, kad, jei lietuvis nori atsidaryti savo įmonę, jo lietuviška pavardė užkerta beveik visus kelius. Nesvarbu, kaip tu gerai dirbi ir kalbi daniškai. Man reikėjo 3 mėnesių išmokti danų kalbą. Mechanikų mokykloj patys danai ateidavo ir klausdavo, kaip parašyti vieną ar kitą terminą. Danai visiškai beraščiai. Vidurinėj mokykloj nemoko nei biologijos, nei fizikos, nei chemijos, nei geografijos. To moko tik aukštoj mokykloj, bet ir ten jie turi pasirinkti vieną siaurą sritį. Savo siauroj srity jie pasiekia labai daug, bet apie daugelį dalykų jie neturi jokio supratimo. Mes savo vaikams norėjom platesnio išsilavinimo. Vaikams ten leidžia daryti viską. Pabandyk sudrausminti ar parduotuvėj nenupirkti, ko vaikas nori. Pas mus stebisi, koks jaunimas nekultūringas. Pamatytų, koks tenai. Danai leidžia sau kartais labai kiauliškai elgtis. Todėl mums nereikia kopijuoti užsienio šalių, o išlaikyti savo mentalitetą. Lietuvis išsilavinęs, moka išgyventi, jei ir labai sunku. Pas mus ir išsilavinimas visapusiškesnis, ir auklėjimas. Vakarai nuėję per toli – jiems svarbu pinigai arba pinigai. Vakarai kaip inkubatorius, kuriame visi patalpinti, ir visi privalo būti laimingi, nes jiems pasakyta, kad jie laimingi. Tikros laisvės ten nėra. Ant materialaus pagrindo laikosi visas vakariečių gyvenimas, o mokesčių inspekcija gali jį sužlugdyti. Už žmogaus nužudymą skiriama mažesnė bausmė, nei už vengimą kelerius metus mokėti mokesčius. Atsiskaitymo gry-

Su sūnumi Aivaru Danijoje

grynais pinigais beveik nėra, jei atsiskaitinėji grynais, iškart atsiduri po „padidinauoju stiklu“, bankų sąskaitos tikrinamos. Labai sudėtinga sistema. Kai ją supranti, norisi mauti kuo toliau iš ten.

Atostogų atvažiudavom nuolat. Išvažiuoti atgal būdavo be galo sunku. Kiekvieną kartą sakydavom, kad Danijoje jau paskutiniai metai. Trejus metus truko susiruošimas namo, nes tiek metų tvarkiau popierius ir uždarinėjau savo įmonę. Grįžom 2013 m. birželio viduryje, vaikai šiek tiek anksčiau. Jau gyvendamas Lietuvoje dar du kartus važiavau į Daniją pabaigti „popierizmo“. Iš mano banko dar metus ėjo automatiniai mokėjimai už darbininkus, kuriuos atleidau. Gaunant lietuviškas pajamas mokėti daniškus mokesčius nebuvo labai lengva... Po 3 mėn. nuo išvažiavimo teko sumokėti 25 000 kronų PVM mokesčio. Taip ir nesupratau, už ką.

Nesigailiu, kad grįžau, bet gailiuosi, kad ten prabuvau 10 metų, tai per ilgai. Ar būčiau užsidirbęs verslui Lietuvoje? Jei mąstai, esi ne tinginys, dirbdamas 2,5 etato per 10 metų užsidirbsi bet kurioj šaly. Kad ir toj pačioj Amerikoje turi dirbti ne vienu etatu, kad užsidirbtum. Su vienu etatu ir ten nebūčiau turėjęs jokių verslų. Gerai tai, kad turiu visokios patirties ir ne vieną diplomą – lietuvišką, norvegišką, danišką. Šiuo metu Utenoje nuomoju servisą, gal ir nepigiai, bet gyventi galima. Utenoje turim žemės sklypą, statysimės namą. Pora metų ieškojom sklypo ar namo Tauragnuose, bet nieko gero neradom.

Kai atvažiuoju, Tauragnai buvo gan tušti, dabar lyg ir daugiau žmonių, matyti remontuojami namai. Gal miestelis bando atgyti? Tik kai ežeras priklauso Nacionaliniam parkui, kai tiek draudimų, turistų neatvažiuos, nes nėra ką veikti. Būtų mažiau draudimų, gal Tauragnai atsigautų, kaip kad buvo Sudeikiuose. Pažiūrėkit, kiek ten žmonių suvažiuoja. Bet šiaip – gerai Tauragnuose, bendruomenė gyva.“

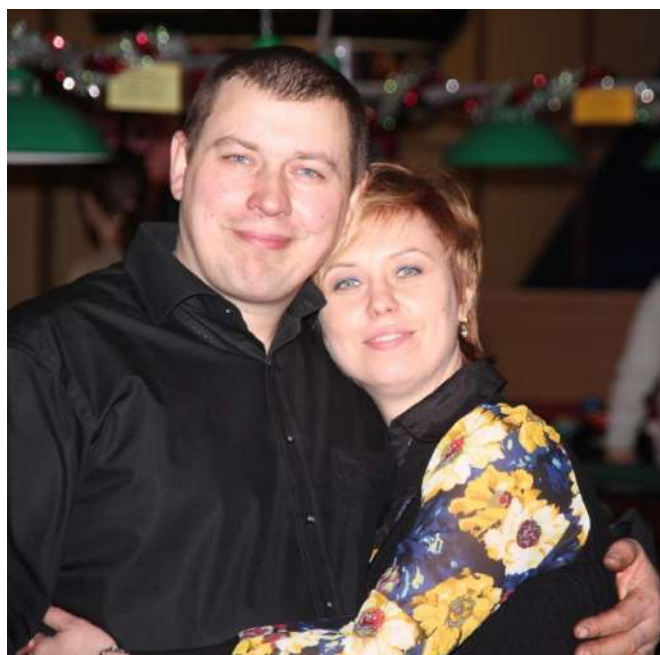
Sallija: „Danų įsitikinimu, viskas pas juos yra geriausia. Padariau sirupą iš aronijos uogų su citrina, negėrė, išpylė. Rimvydas pagamino cepelinų, irgi nevalgė, vėliau radom išmestus sąvartyne. Atsivežiau dešros iš Lietuvos, nevalgė, kad neapsikrėstų. Gal kitur ir kitaip, bet mes susidūrėm su tokiu požiūriu“.

Rimvydas: „Ką valgo danai? Yra tokia saliami dešra, paštetas ir sūris. Pas visus vienodas batonas ir juoda duona su grūdais. Sūris, tiesa, labai geras. Dešra rožinės spalvos, tokia cheminė, ir labai gerai dega. Visus metus kiekvieną rytą vis tie patys pusryčiai. Jokių blynų pusryčiams, kaip pas mus. Bet vakarienės tiesiog karališkos: įvairi mėsa, puikiai paruošta, ir raudonas vynas. Vakarienės be

vyno nebūna. Po dviejų taurių vyno jie sėda už vairo, ir už tiek promilių niekas nebaudžia.

Mokėdamas prižiūrėti tik vieną gyvuliuką Lietuvoje gerai negyvensi, bet ten gali normaliai gyventi. Tokie ten ir lieka visam gyvenimui. Jei esi *naglas*, tau negėda prašyti – gyvensi gerai. Valstybė rūpinasi, skiria pašalpas. Bedarbio vaikus nuveš į mokyklą, bet dirbantis savo vaikus veš pats. Jei turi kokį darbą, jau gali imti bent kokias tris paskolas, lizingus, iš to nusipirkti namą, mašiną ir visą gyvenimą mokėti. Ten labai daug kas gyvena iš kreditų. Pabėgėlius priima, bet savų jie nežiūri. Vyksta „smegenų plovimas“ – jiems teigiama, kad danai yra laimingiausia tauta pasaulyje, jų mokesčių sistema geriausia pasaulyje. Paprasti žmonės laimę supranta taip – ryte sūris ant stalo, vakare – futbolas ir bokalas alaus. 50-čiai metų į priekį suplanuotas gyvenimas, žinai visas savo pajamas ir išlaidas. Mes gyvenam žymiai laisviau. Ten, kur mes gyvenome, geriausia pramoga buvo susitepti sumuštinį, nuvažiuoti į parkavimo aikštelę (nei ežerų, nei miškų nėra) ir tuos sumuštinis ten suvalgyti. Gražios vietos yra mokamos. Aišku, jie gali susitaupyti (nesvarbu, dirba ar bedarbiai, nes valstybė rūpinasi *lodariais*) ir per atostogas išvažiuoti kur nors toliau, ten, kur saulė – jie turi išvažiuoti, nes kitaip susirgs depresija, nes 9 mėnesius per metus vėsu, drėgna, lietus. (Priminsiu, kad Sallija ir Rimvydas kalba apie tas vietas, kuriose gyveno, – pastaba autorės). Mąstymas jų kitoks, gyvenimo būdas kitoks. Bedarbiu gali būti daugybę metų ir nieko, pakankamai gerai gyvensi“.

Sallija: „Į Daniją atvažiavau iš Latvijos, siuntė universitetas, bet negalėjau važiuoti dėl sveikatos ir atsisakiau. Tačiau mano anketą pamiršo

Sallija ir Rimvydas jau Lietuvoje

atšaukti. Ką gi, pagalvojau, kad vizą negreit sutvarkys, nuvažiuosiu po Naujų metų. Po trijų savaičių vizą jau turėjau... Taigi reikėjo važiuoti. Matyt, tokia jau lemtis, kad turėjom susitikti... Fermoje, į kurią nuvykau, dirbo latvis, kuris draugavo su Rimvydu. Susitikom viename vakarėlyje, o kadangi abu vairavom, tai negalėjom nė taurės išgerti. Ką veikti? Pradėjom kalbėtis. Taip ir *susibendravom*. Nuo pažinties pradžios iki vestuvių praėjo metai ir aštuoni mėnesiai. Susituokėm Lietuvoje. Tauragnuose jaučiuosi gerai, man visur reikia dalyvauti, namie negaliu sėdėti, nuo vienatvės išprotėčiau. Danijoje niekur nedalyvavau, buvo tik darbas ir vaikai. Ten, kur mes gyvenom, ir saviveiklos jokios nebuvo. Bet jei ir būtų, po darbo dienos sunku būtų suspėti dar kažkur dalyvauti. Vaikai lankė darželį, 17 val. jau turėdavom juos paimti, pavėluoti negalima nė minutės. Jei pavėluoji vieną kartą, tai dar nieko, jei vėlavimas pasitaiko dažniau – tada jau tampa problemine šeima ir tavimi susidomi tarnybos. Vaikai ten nuolat darželyje ar mokykloje, 3 mėnesių vasaros atostogų Danijoje nėra. Padaryta viskas, kad tėvai galėtų ramiai dirbti. Danų šeimose auga mažiausiai 4 vaikai, išmokos gimus vaikui nėra didelės. Bet mokesčiai už darželį mažėja sulig kiekvieno vaiko gimimu. Už mokyklos lankymą nemokėjau, tik už pailgintą grupę. Net ir pirkti nieko nereikėjo, nei sąsiuvinų, nei knygų, nei kitų priemonių, tik kuprinę. Dalis šitų 60 procentų mokamų mokesčių ir padengia štai tokias visokias išlaidas. Viena ranka atima, kita duoda, tam, kad stipriau kontroliuotų. *Įdomus gyvenimas...*” (Čia jau Rimvydo pastebėjimas).

Pabaigoje neparašysiu jokio komentaro... Tik tai, kad manau, jog daug kam kils įvairių klausimų. Taip norėčiau, kad kas nors norėtų parašyti savo nuomonę. O aš tikiuosi dar pakalbinti kitus sugrįžusius tauragniškis ir apie tai parašyti.

Tęsiame rubriką „Iš pageltusių spaudos puslapių”. Iš Utenos kraštotyros muziejaus pasiskolinau vienerių metų (1970 m.) tada ėjusio vienintelio rajoninio laikraščio numerius ir paieškojau įdomesnių straipsnelių apie Tauragnus. Keletą ir siūlau Jūsų dėmesiui
 (parinko Danguolė Grabauskienė)

Žali medžiai Tauragnuose

Gyvenvietė ir aplinka

N. Treinytė („Lenino keliu“ 1970 m. liepos 23 d.)

Beveik visu keliu dulkė lietus ir nuo jo, rodėsi, brandesnės darėsi rugių varpos ir labiau kvėpėjo pakelės beržai. Gera važiuoti į Tauragnus: tai ežeras blyksteli, tai netikėtame vingyje eglių pulkas susimetęs. Šlapia esfalto juosta atvedė į miestelį,

kurio vardas siejasi gal su garsiuoju Tauragno ežeru, gal su apylinkės kalvom. Įvažiuavus į miestelio centrą, norėjosi sušukti:

– Kiek daug medžių!

Smagu eit asfaltuota mažo miestuko gatve ir žiūrėt į namus, prie kurių tegul ir ne visur gausūs darželiai, tai bent piktžolių beveik nepamatysi.

– Nukapojom jas, – šypsosi sutiktas tauragniškis. – Usnis aprovėm. Visgi sau maloniau ir svečio nesarmata.

– Ne iš karto viskas, oi, ne iš karto, – sako Tauragnų DŽT Tarybos pirmininkė Irena Lingienė. – Tie rūpesčiai visokie, tik žiūrėk, kad nepavėluotum ko nors priminti. O kitas neparagintas ir žolės neišraus, jei ji per nosį nebraukia. Sakytum, man arba moterų tarybai labiau, negu jam pačiam reikia, kad žolės langų neužgožtų.

Tauragnų apylinkės taryba nuo pavasario organizuoja reidus, kurie čia vadinami „antidilgėliniais“. O moterų taryba niekada neužmiršta tradicinio gražiausio darželio konkurso paskelbti. Šių metų gražiausio darželio puoselėtoja, didžiausia gėlių mėgėja bus išaiškinta liepos pabaigoje.

Tačiau kova su piktžolėmis – dar ne viskas. Labai svarbu bendras gyvenvietės vaizdas, atskirų pastatų išvaizda. Visą miestelį puošia nauja parduotuvė, maloniai nuteikia takai prie jos.

Tačiau reikėtų pasirūpinti valgykla, nežinia kada dažus mačiusiomis ryšių skyriaus durimis, pajuodusia skelbimų lenta prie autobusų stotelės... Visa tai – nemalonūs dygliukai, pliki stiebai tarp žalių Tauragnų medžių.

– Kai bus šaligatviai, bus daug gražiau. Tvarkingiau. Ir vandentiekį greit žada tiesti, – I. Lingienės balse girdėti susirūpinimas.

Kai Tauragnuose visur bus tvarkinga, žali medžiai dar labiau puoš gyvenvietę.

Tauragnų apylinkėje

Meilė grožiui

B. Linartas („Lenino keliu“ 1970 m. liepos 30 d.)

Žvilgsnį patraukia miestelio gyventojų B. Bikaus namų aplinka. Ją puošia rūpestingai prižiūrimi vaiskrūmiai, prie namų fasado margojančios gėlių lysvės.

Pačiame gėlynėlio viduryje – nedidelė cemento plokštėmis ir akmenukais išgrįsta aikštelė, fontanelis. Gretimai šliejasi iš pilkos akmens skaldos sumaniai padarytas dekoratyvinis kaktusas.

– Iš pat mažens mėgstu grožį, – šypsosi sodybos šeimininkas. – Todėl ką nors puošdamas, tvarkydamas, tiesiog jaučiu malonumą, poilsį.

Per dešimt metų

Atšventė savo gyvavimo dešimtmetį Lietuvos sodininkų draugijos Tauragnų skyriaus nariai. Per šį laikotarpį jie nemažai nuveikė propaguojant sodininkystę, puoselėjant ir turtinant gamtą. Jų bičiulių iniciatyva prie apylinkės sodybų atsirado daugiau sodelių, bičių avilių, sumargavo gėlynai. Entuziastai nemažai pasidarbavo, miestelio centre įrengiant skverą, jo garves apsodinant medžiais.

Ypač aktyvus pats skyriaus valdybos pirmininkas J. Seredžius, draugijos nariai J. Gimžauskas, J. Bivainis ir kt.

Nenutyla statybų triukšmas

Nauji visuomeniniai pastatai auga centrinėje Sėlos kolūkio gyvenvietėje. Neseniai baigta statyti tipinė kiaulidė, o rugpjūčio pabaigoje statybininkai jau žada atiduoti karvidės raktus.

– Dar šiais metais dėsime pamatus aštuonių butų gyvenamajam namui, – kalba ūkio vadovas A. Mikulėnas. – Jame taip pat numatome įrengti patalpas kolūkio kontorai, bibliotekai.

A. Čiurelis

**Trys pasakojimai apie vieną kaimą (ištraukos)
1970 rugsėjo 19 d.**

Darbštūs Stučių kaimo žmonės, nors žemė čia ir nederlinga: daug molingų ir smėlėtų kalvų, pakriaušių, daubų, vilkaplaukės prižėlusiu vingiuotų pievokšlių. Papasakosime porą epizodų, kaip Stučių valstiečiai nuo seno svajojo palengvinti sunkų žemdirbio rankų darbą ir kaip jų svajonės išsipildė tik dabar, socialistinės santvarkos sąlygomis.

...Prieš pusę šimtmečio Stučių kaimo senelis Andrius kalvėje tardavosi su kaimo vyrais, kaip pasidirbdinti, jo paties žodžiais tariant, čiupą – įrankį panašų į minų ieškiklį, kuris padėtų surasti žemėje paslėptą auksą. O paslėptų lobių Tauragno apylinkėse buvę apšiai. Tačiau taip ir numirė senasis Andrius, nepasidirbdinęs stebuklingojo čiupo. Bet tai, ko jis troško – turtingo gyvenimo – turi jo anūkai ir brolių vaikai. Štai kad ir jo anūkas, geriausias „Ažuolo“ kolūkio traktorininkas Petras Laurinavičius. Jaunas vaikinai apdovanotas Lenino jubiliejiniu medaliu „Už šaunų darbą“. „Petro nereikia į darbą raginti,“ – sako Šeimaties brigados brigadininkas J. Vaišnoras. Nesvajoją jis ir apie lengvai pasiekiamą aukso puodą. Darbu kurti šviesią ateitį – kilni jauno-

lio pareiga.

Šiandien Stučių ir Pilkenių kaimų laukuose triūsia galingos mašinos. „Arklį pažiūrėti mūsų anūkai greit galės važiuoti į zoologijos sodą“, – juokauja senelis Pranas Vaišnoras. Išgudrėjo ir žmonės: patys moka sudėtingas mašinas remontuoti. Štai kad ir Antanas Trinkūnas. Nepabaigęs jis nei profmokyklų, nei technikumų, bet kokią mašiną bepaimtum, kokiu jos gedimu tik besiskųstum – viską moka sutaisyti.

Stučių kaimas stovi pusiaukelėje tarp Tauragnų ir Šeimaties, todėl vienu valstiečių vaikai eidavo į Tauragnų, o kiti – į Šeimaties. Gražų būrelį išsimokslinusio jaunimo galima rasti ir stučiškių tarpe. Štai Prano Trinkūno du sūnūs – būsiami inžinieriai. Vyresnysis Kazys, jau prieš pora metų baigęs Kauno politechnikos institutą, dirba Utenoje. Inžinieriaus statybininko profesiją pasirinko ir J. Meidaus sūnus Vidas, bebaigęs Vilniaus inžinierinį statybos institutą, V. Gaivenienės sūnus – filologijos mokslų kandidatas. Specialiąsias vidurines mokyklas baigė ir trys J. Kunigėlio dukros.

Vinguriuoja pro Stučius gražuolis Tauragnas. Švarut švarutėlio vandens bangelės pliuškina jo pakrantes. Viskas kaip ir prieš daugelį metų. Tik žmonės čia jau gyvena kitaip. Keičiasi jų butis, kinta papročiai. Ir šiandien nebenori gyventi taip, kaip gyveno vakar.

Apie renginius trumpai

(informacija Danguolės Grabauskienės)

Sausio 13 d. vyko Laisvės gynėjų dienos 25-mečio minėjimas. Susirinkusius sveikino seniūnas Alvydas Danauskas, moterų ansamblis ir mokinukai. Vėliau visi žiūrėjo dokumentinį filmą „Lietuvos kronika. Sausio 13-osios įvykiai“.

Miestelio centre, prie paminklo, susirinkusieji uždegė Atminimo laužą, dainavo, vaišinosi žolelių arbata.

Sausio 19 dieną Utenos rajono kaimo mokyklų pradinukus kelių policijos pagalbinkas „Amsis“ pakvietė į Utenos techninės apžiūros centre vykusią saugaus eismo edukacinę pamoką „Būk saugus eismo dalyvis“. Pamoką vedė Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kelių policijos valdybos Administracinės veiklos skyriaus vyr. specialistė, komisarė inspektoriė Aistė Dijokaitė. Ji vaikams žaismingai atskleidė saugaus elgesio principus, atsakė į daugelį svarbių klausimų. Priminė, kaip elgtis autobuse, kaip apsaugo saugos diržai, kuria kelio puse vaikščioti, kaip teisingai segėti atšvaitą, kaip saugiai pereiti gatvę, stotelėje laukti autobuso. Pamokos pabaigoje vaikai pasitikrino žinias, atsakydami į saugaus eismo viktorinos klausimus. Buvo apdovanoti piešinių saugaus eismo tema autoriai.

Pradinukams skirtą saugaus eismo renginį inicijavo Lietuvos techninės apžiūros įmonių asociacija „Transeksta“ kartu su Vilniaus apskrities kelių policija (informacija Aldonos Tartilienės)

Sausio 22 d. paminėta Pasaulinė Sniego diena. Ji prasidėjo žygiu su šiaurietiškomis lazdomis, vėliau entuziastai susirinko prie Tauragno ežero, kas važinėjosi rogutėmis, o kas ir pačiūžas išsitraukė. Visi vaišinosi žolelių arbata, kurią ant laužo išvirė muziejininkė Gražina.

Sausio 30 d. uteniškių kraštiečių klubo „Indraja“ kviečiami į Vilniaus dailės akademiją tradiciškai rinkosi Utenos kraštiečiai. Renginį vedusi klubo viceprezidentė etnologė Gražina Kadžytė pasveikino Dailės akademijos Gotikos salėje susirinkusius kraštiečius ir pakvietė tylos minute pagerbti išėjusiųjų Anapus atminimą. Skambų koncertą kraštiečiams dovanojo choras „Indraja“. Po koncerto Utenos rajono savivaldybės mero pavaduotojas Vidmantas Valinčius įteikė Utenos rajono savivaldybės mero Alvydo Katino padėkas.

Pagerbti ir kraštiečiai jubilatai, šiemet atšventę apvalias sukaktis. Tarp jų – ir 75-ojo jubiliejaus proga pasveikintas biomedicinos mokslų daktaras, profesorius Romas Pakalnis, kuris yra ir dažnas tauragniškių svečias.

Kraštietė Seimo narė Milda Petrauskienė ir Utenos rajono savivaldybės tarybos narys Dalius Šinkūnas pasveikino kraštiečius ir susitikimo proga dovanojo sieninius kalendorius. Po sveikinimų maestro L. Abarius tradiciškai pakvietė visus bendrai dainai.

Po oficialiosios dalies vykusioje vakaronėje mes (Aldona Tartilienė ir šių eilučių autorė) turėjome progą pabendrauti su kraštiečiais: visiems gerai pažįstamu d. Romualdu Šinkūnu, matematiku doc. Juozu Šinkūnu, VU Botanikos sodo mokslininku Edvardu Meidum ir kt.

Keletas tauragniškių vaikų lanko Santarvės modelių mokyklą, kurios vienas skyrius įsikūrė ir Utenoje. Du kartus per savaitę vadovė Jolanta Mikalauskiene atvažiuoja į užsiėmimus su vaikais Tauragnuose. Vaikai jau dalyvauna įvairiuose konkursuose, tikimės, kad savo sugebėjimus jie parodys ir Tauragnuose.

Nuotraukoje pirmoje eilėje ir matote mažuosius madų demonstruotojus: Jonę Šinkūnaitę, Dovydą Girucką, Inesą Deveikytę, Elenutę Kuliešaitę ir Adą Paukštytę. Antroje

eilėje antra iš kairės – vadovė Jolanta Mikalauskienė.

Danguolė Grabauskienė Apie gerumą

Gal sausio pabaigoje sulaukiau skambučio. Skambino iš Sėlės kaimo Danutė Bartkevičienė ir paprašė viešai padėkoti Aldonai Kirkienei ir jos dukrai Neringai, kurios per Kalėdas aplankė visus savo kaimynus ir dovanų atnešė. Moteris džiaugėsi, kad nepamiršti liko senyvo amžiaus žmonės, kurie jau mažai begali kažkur išeiti ar išvažiuoti. Ji sakė, kad visi kaimynai buvo labai maloniai nustebinti ir dėkoja Aldonai už jos gerumą.

O man nuo savęs belieka pridėti, kad jei kiekvienas iš mūsų dažniau atsigręžtume į tuos, kuriems mūsų dėmesys reikalingas, turbūt gyventi būtų šviesiau.

Aldona ir Neringa Ilčiukų šeimoje

AKTUALU

Kviečiame dalyvauti Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programoje ir teikti paraiškas paramai „Asbestinių stogų dangos keitimas“. Paraiškos priimamos nuo 2016 vasario 1 dienos iki kovo 31 dienos. Daugiau informacijos internetiniame

seniūnijos puslapyje:

<http://www.tauragnai.eu/seniunija-informuoja>

Vėliavos iškėlimo tvarka

(informacija iš www.utena.lt)

Utenos rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyrius, ragindamas gyventojus būti pilietiškais, primena apie pareigą Vasario 16-ąją – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną – iškelti Lietuvos valstybės vėliavą. Vėliava turi būti iškeliama 7 val. ir nuleidžiama 22 val.

Valstybės vėliavos iškėlimo ir naudojimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymas bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 24 d. nutarimas Nr. 1649 „Dėl Lietuvos Respublikos vėliavos ir kitų vėliavų kėlimo ir naudojimo“.

Viešosios tvarkos skyriaus specialistai tikrins, ar Utenos rajono gyventojai ir institucijos Vasario 16-ąją iškelia vėliavas prie gyvenamųjų namų ir institucijų pastatų. Bus fiksuojami pažeidimai ne tik Utenoje, bet ir rajono miesteliuose bei gyvenvietėse.

Dėl šio administracinio pažeidimo – vėliavos neiškėlimo – teisės pažeidimų kodeksas numato piliečiams įspėjimą arba baudą nuo 2 iki 8 eurų, o valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų administracijos vadovams – nuo 8 iki 17 eurų.

Tokie pat veiksmai, padaryti asmens, bausto administracine nuobauda už šio straipsnio pirmojoje dalyje numatytą pažeidimą, užtraukia baudą nuo 8 iki 17 eurų, o valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų administracijos vadovams nuo 17 iki 34 eurų.

UŽGAVĖNIŲ LINKSMYBĖS (foto reportažas)

Ačiū visiems, taip gražiai dalyvavusiems Užgavėnių šventėje: Rimantui, „pasikinkiusiam“ traktoriuką, Edmundui ir Broniui – Lašiniui ir Kanapiniui, jauniems – Janei ir Raimundui, čigonui ir meškai – Valdai ir Gražinai, raganai –Loretai, čigonėms

ir muzikantėms – Vilmai ir Giedrei, daktarui – Žymantui, darželio ir mokyklos vaikams ir jų auklėtojoms, kurie ne tik gražiai pasipuošė, bet dar ir savo Gavėną atsinešė. Už pagamintą žavų Gavėną ačiū Medžiotojų gatvės moterims ir vyrams. Už burnoje tirpstančius blynus – Gražinai ir Nijolei. Ir visiems, taip gausiai susirinkusiems žiemos išvaryti!

Danguolė Grabauskienė

Į Užgavėnes su moderniu transportu. Arklių nebeliko...

Gražesnių už jaunąją nebuvo

Šauniosios blynų keptojos

Ar atpažįstat jaunuosius Užgavėnių dalyvius?..

Gavėnai buvo bent trys!

Redagavo ir maketavo
Danguolė Grabauskienė
Spausdino Utenos spaustuvė

Čigonas kvietė galinėtis su meška

Nuotraukos Jurgitos Baleišytės, Alvydo Danausko, Sallijos Deveikienės, Danguolės Grabauskienės, Aldonos Tartilienės, Žymanto Trimonio, taip pat iš asmeninių archyvų.

Lašininio ir Kanapinio dvikova

Vienas Gavėnas jau liepsnose

Išvažiuojam! Iki kitų Užgavėnių!

Palydīm su muziką

Sutuoktinių parduotuvė

(linksmas ir pamokantis pasakojimas Valentino dienos proga iš interneto)

Viename mieste atsidarė prekybos centras, kuriame moterys galėjo išsirinkti ir nusipirkti sau sutuoktinį. Prie įėjimo kabėjo taisyklės: 1. Apsilankyti čia galite tik vieną kartą. 2. Parduotuvėje yra šeši aukštai, kylant aukščiau, kyla sutuoktinių kokybė. 3. Jūs galite užsukti į bet kurį aukštą ir išsirinkti iš jo sutuoktinį arba pakilti į kitą aukštą. 4. Draudžiama grįžti į žemesnį aukštą, jei nusprendėte kilti aukščiau.

Viena moteris nusprendė užsukti į tą parduotuvę ir išsirinkti sau gyvenimo partnerį. Prie įėjimo į pirmą aukštą ji rado iškabą: „Vyrai, turintys darbą“. Čia ji nė nesustojo ir iškart pakilo į antrą aukštą. Ten iškaba skelbė: „Vyrai, turintys darbą ir mylintys vaikus“. Moteris nutarė kilti aukščiau. Trečiame aukšte rado užrašą: „Gražūs vyrai, turintys darbą ir mylintys vaikus“. „Oho“ – pagalvojo moteris – „Čia tai bent!“. Bet visgi pasuko į kitą aukštą. Ketvirtame aukšte ji pamatė užrašą: „Labai gražūs vyrai, gerai uždirbantys, mylintys vaikus ir padedantys namie.“ „Neįtikėtina!“ – sušuko moteris, – „Man taip sunku atsispirti, o čia tik ketvirtas aukštas!“ Ji ėmė kilti į penktą aukštą. Ten ją pasitiko toks užrašas: „Nepaprasto grožio, gerai uždirbantys, mylintys vaikus, padedantys namie ir tikri romantikai.“ Moteris jau norėjo eiti į šį aukštą, bet sususigriebė, kad dar liko vienas. „Ten turėtų būti apskritai

dievai!” – pamanė moteris. Šeštame aukšte ji perskaitė tokį skelbimą: „Jūs esate 31 456 šio aukšto lankytoja. Čia nėra vyrų. Šis aukštas egzistuoja tik tam, kad įrodytų, jog moterų norams įtikti neįmanoma. Ačiū, kad apsilankėte mūsų parduotuvėje.“

O kitoje gatvės pusėje atsidarė tokia pat parduotuvė vyrams. Su tokiomis pat taisyklėmis. Pirmame aukšte iškaba skelbia: „Gražios moterys“. Antrame aukšte lankytojus pasitinka skelbimas: „Gražios moterys, kurioms patinka seksas ir kurios moka skaniai gaminti.“

Aukščiau 10 dar nė vienas lankytojas nebuvo pakilęs.

A + A Seniūnijoje

sausio mėn. mirė

EUGENIJA TRINKŪNIENĖ,

92 metų, Pavarlio kaimas;

Vasario mėn.

ELENA BRINZIENĖ, 91 m., Klykių k.;

JOANA ŽIEZDRIENĖ, 86 metų,

Tauragnai

Užjaučiame artimuosius